

EAIA SUPRACOMARCAL RIBERA D'EBRE - TERRA ALTA

MEMÒRIA 2019

Komako Sakai recuperat de <http://www.lespolsada.cat/index.php/lectures/103-2013/514-al-prat>

INDEX

1. INTRODUCCIÓ

- 1.1 Cronologia de l'EAIA Ribera d'Ebre i Terra Alta.
- 1.2 Funcions de l'EAIA.
- 1.3 Mesures de protecció dels infants i adolescents desemparats.
- 1.4 Tipologia de casos derivats a l'EAIA Ribera d'Ebre i Terra Alta.

2. ATENCIÓ INDIVIDUALITZADA

- 2.1 Descripció d'expedients actius, any 2019.
- 2.2 Nombre d'urgències ateses durant l'any 2019 a les comarques Ribera d'Ebre i Terra Alta.
- 2.3 Descripció dels indicadors de risc i desemparament en relació al menor i respecte al seus progenitors.
 - 2.3.1. Situacions de risc segons la Llei 14/2010 dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència.
 - 2.3.2. Situacions de desemparament segons la Llei 14/2010 dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència.
 - 2.3.3. Situacions de risc i desemparament ateses per l'EAIA Supracomarcal Ribera d'Ebre Terra Alta.
- 2.4 Descripció i anàlisi dels recursos existents Ribera d'Ebre i Terra Alta 2019 i utilització dels mateixos per l'EAIA.
- 2.5 Intervencions realitzades per l'EAIA Supracomarcal de la Ribera d'Ebre i Terra Alta durant l'any 2019.
- 2.6 Activitats formatives en les que han participat els tècnics de l'EAIA Supracomarcal de la Ribera d'Ebre i Terra Alta durant l'any 2019.

3. SUPORT A PROFESSIONALS

- 3.1 Suport als Equips Bàsics d'Atenció Social.
- 3.2 Suport a altres equips de professionals.

4. CONCLUSIONS

- 4.1 Anàlisi dels objectius de l'EAIA Supracomarcal de la Ribera d'Ebre i Terra Alta durant l'any 2019.
- 4.2 Objectius de l'EAIA Supracomarcal de la Ribera d'Ebre i Terra Alta durant l'any 2020.

5. LEGISLACIÓ I NORMATIVA VIGENT

1. INTRODUCCIO

1.1 ORIGEN I CRONOLOGIA DE L'EAIA RIBERA D'EBRE I TERRA ALTA.

Els EAIA van ser creats l'any 1986 pel Decret 338/86 de 18 de novembre com un projecte dins el Programa d'Atenció a la Infància en Alt Risc Social i integrat dins la xarxa pública de serveis socials com a servei especialitzat. Els EAIA¹ són equips pluridisciplinats formats per com a mínim un/a treballador/a social, un pedagog/a i un psicòleg/a. Un educador social dona suport a la feina dels

D'acord amb el marc vigent, els seus objectius són "l'orientació, el diagnòstic, l'avaluació i el seguiment dels infants i adolescents en alt risc".

L'EAIA Supracomarcal del Baix Ebre, va iniciar la seva tasca fa gairebé setze anys, al Novembre de 1990. En aquells moments l'equip estava format per un Psicòleg, una Treballadora Social i una Pedagoga i oferia els seus serveis a les comarques del Priorat, Ribera d'Ebre, Terra Alta, Baix Ebre i Montsià.

Posteriorment, l'any 1992, van deixar de treballar al Priorat i la seva tasca es va centrar en les comarques de les Terres de l'Ebre tot i que durant uns anys la Ribera d'Ebre es va atendre des de l'EAIA del Baix Camp.

A finals de l'any 2001 es va ampliar l'equip amb la incorporació d'una Psicòloga gràcies a una col·laboració del "*Ministerio de Asuntos Sociales*" amb la Generalitat de Catalunya.

L'any 2001 es crea la Demarcació Territorial de les Terres de l'Ebre i al Novembre de 2001 es convoquen dues noves places: una de Pedagog i una de Treballador Social. Amb la seva incorporació es formen dos EAIA: l'EAIA Comarcal (que atén la comarca del Baix Ebre) i l'EAIA Supracomarcal (que atén les comarques del Montsià, Terra Alta i Ribera d'Ebre).

A finals de l'any 2004 es va ampliar la plantilla dels EAIA amb la incorporació de la figura professional de l'Educador Social. Aquesta figura professional, en un primer moment es va compartir entre els dos EAIA de les Terres de l'Ebre.

De manera progressiva es definiren quines eren les funcions i com s'organitzaria el treball d'aquesta nova figura professional ens els EAIA ja que s'havien d'anar superant i definint

¹ Equips d'Atenció a la Infància i Adolescència. [Decret 338/1986, de 18 de novembre, de regulació de l'atenció a la Infància i l'Adolescència en alt risc.](#) (DOGC 780, de 19.12.86). Es creen els equips d'atenció a la Infància i l'Adolescència (EAIA) com a serveis especialitzats. Es concreten les funcions dels Serveis d'Atenció Primària en l'àrea de la Infància i l'Adolescència.

aspectes com el treball en el medi, horaris, dispersió geogràfica, treball interdisciplinari en l'equip, atès la novetat d'aquesta figura professional dintre dels EAIA.

Segons el document elaborat per la DGAIA², aquesta nova figura havia de permetre ampliar el treball que es podia fer des de l'EAIA i/o des dels EBAS³ tot oferint a les famílies un suport educatiu que serveixi per adoptar models educatius i estratègies d'interrelació entre pares i fills alternatius a la seva experiència vital.

En base a la bona experiència d'aquest primer any de treball amb la nova figura de l'Educador Social, les premisses anteriorment descrites i, els bons resultats obtinguts, es començà a treballar en la demanda d'un segon educador per als equips, la incorporació del qual es va fer efectiva el mes d'octubre de 2005.

La configuració dels EAIA Terres de l'Ebre però, sofreix un nou canvi el mes de juliol de 2006. És en aquest moment que es decideix realitzar una reestructuració dels EAIA dintre del territori que atenen, les Terres de l'Ebre.

Així doncs, a partir d'aquests moments la divisió dels EAIA continua sent de dos equips multiprofessionals, però tots dos passen a ser supracomarcal. L'objectiu fonamental és equilibrar el volum de feina i els desplaçaments a realitzar entre ambdós equips, condicionant important de la nostra tasca.

Així doncs neix l'EAIA Terres de l'Ebre Nord i l'EAIA Terres de l'Ebre Sud.

El primer dels EAIA, l'EAIA Terres de l'Ebre Nord, passa a atendre les comarques de la Terra Alta, la Ribera d'Ebre i el municipi de Tortosa.

El segon dels EAIA, l'EAIA Terres de l'Ebre Sud, passà a atendre la comarca del Montsià i la del Baix Ebre, excloent el Municipi de Tortosa.

Atenent l'augment de casos a la demarcació de les Terres de l'Ebre, els EAIA Terres de l'Ebre, assoleixen dues noves reestructuracions. Al mes d'octubre de 2008, es creà l'EAIA Montsià, que fixà la seva seu al Consell Comarcal del Montsià. Finalment, el mes d'agost de 2010, es consolida l'EAIA Supracomarcal de la Ribera d'Ebre i la Terra Alta amb seu al Consell Comarcal de la Ribera d'Ebre.

Així doncs, després de les reestructuracions dels últims anys, els EAIA a les Terres de l'Ebre queden configurats de la manera següent:

- **EAIA Tortosa.** Aquest EAIA atén al municipi de Tortosa exclusivament.
- **EAIA Baix Ebre.** Aquest EAIA atén a la comarca del Baix Ebre, menys el municipi de

² Direcció General d'Atenció a la Infància i a l'Adolescència. "*Implantació d'Educadors a l'EAIA*". Octubre de 2004

³ Serveis Socials d'Atenció Primària. [Decret legislatiu 17/1994, de 16 de novembre, pel qual s'aprova la refosa de les lleis 12/1983, de 14 de juliol; 26/1985, de 27 de desembre; i 4/1994, de 20 d'abril, en matèria d'assistència i serveis socials](#). (DOGC 1997, de 13.1.95)

Tortosa.

- **EAIA Montsià.** Aquest EAIA atén a la comarca del Montsià.
- **EAIA Supracomarcal de la Ribera d'Ebre i la Terra Alta,** comprèn les comarques de la Ribera d'Ebre i la Terra Alta.

1.2 FUNCIONS DE L'EAIA

Les funcions específiques dels Equips d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (EAIA) són:

- Col·laboren amb el serveis del territori en la prevenció i detecció de les situacions d'alt risc social per a infants i adolescents dels seu sector territorial.
- Orienten i donen suport als Equips bàsics d'atenció social i altres serveis del territori sobre temes relacionats amb infància en risc social.
- Reben casos d'alt risc que els deriven els Equips bàsics d'atenció social, les instàncies judicials o policials o la mateixa Direcció General d' Atenció a la Infància i l'Adolescència.
- Porten a terme l'estudi diagnòstic i la valoració dels menors i les famílies en situació de risc social de del triple vessant del treball social, la pedagogia, i la psicologia.
- Emeten propostes tècniques i administratives que més beneficiïn els menors.
- Fan el seguiment del menor i la família un cop aplicada la mesura. Elaboren compromisos socioeducatius amb mesures que aplicaran els serveis socials bàsics o altres serveis especialitzats per a la superació de la situació d'alt risc i fan el seguiment del compliment dels objectius establerts al document; elaboren i duen a terme plans de tractament, de millora i de suport per a la família i per el menor. Es coordinen i utilitzen tota la xarxa de serveis i recursos.

Les funcions principals que desenvolupa l'EAIA Supracomarcal de la Ribera d'Ebre i la Terra Alta son l'atenció individualitzada (estudi/diagnòstic de la situació dels infants en risc i emissió de propostes i seguiment de les mateixes) i el suport a professionals. No es disposa del temps necessari per fer prevenció i detecció precoç del maltractament infantil i tractament per a la reparació del dany i de la recuperabilitat de les funcions parentals als progenitors.

Els serveis socials de la Ribera d'Ebre i la Terra Alta tenen molta manca de recursos de proximitat per fer efectiva la protecció als infants i a adolescents de les comarques. Aquest buit administratiu fa que l'EAIA Supracomarcal de la Ribera d'Ebre i la Terra Alta intervingui conjuntament amb els EBAS del territori per suplir la escassetat de la xarxa de serveis per a la Infància i Adolescència del Territori.

Actualment l'EAIA Supracomarcal de la Ribera d'Ebre i la Terra Alta està compostat per quatre figures professionals: psicòleg, pedagoga, treballadora social i educadora social, tal i com prescriu el desplegament del Contracte programa signat amb el Departament de Treball, afers socials i famílies.

1.3 MESURES DE PROTECCIÓ DESL INFANTS I ADOLESCENTS DESEMPARATS.

El 3 de juliol de 2010, va entrar en vigor a Llei 14/2010, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència. Aquesta llei, entre altres novetats, reforma el Sistema de Protecció a la Infància i l'Adolescència. Incrementa les prerrogatives de les administracions públiques per garantir l'efectiva protecció dels infants i dels adolescents. I augmenta la participació i les garanties envers totes les persones interessades, els progenitors, tutors o guardadors, i molt especialment, de l'infant o adolescent.

Les novetats que tenen una aplicació immediata, que vinculen a tots els i les professionals i no necessiten cap desenvolupament per a la seva obligatorietat, bàsicament, són les següents:

- Distinció entre situacions de risc i de desemparament.
- Transició de la mesura d'atenció en la pròpia família a la situació de risc:
 - a) Impossibilitat de constituir noves mesures d'atenció en la pròpia família.
 - b) Progressiva conversió en situació de risc de les atencions en la pròpia família
 - c) Progressiva conversió en situació de risc de les atencions en la pròpia família que perceben prestacions econòmiques (amb efectes d'1 de gener de 2011).
 - d) Progressiva conversió de les contencions actuals al nucli.
- Desaparició de la prestació econòmica per a l'atenció en la pròpia família i creació d'una nova prestació econòmica per a infants i adolescents en situació de risc (entrada en vigor l'1 de gener de 2011).
- Notificació als adolescents de les resolucions de desemparament i d'adopció de mesures.

Les situacions de risc són competència dels ens locals i són els serveis socials bàsics els que han d'intervenir davant de les situacions de risc. No obstant això, la Llei preveu - respectant la possibilitat de derivació als serveis socials especialitzats en termes semblants als actuals - que si el risc és greu i els serveis socials bàsics no aconsegueixen amb la seva intervenció disminuir o controlar la situació, han de traspasar el cas als equips d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA).

Possibilitat de constituir **noves mesures de protecció**: acolliment familiar permanent (amb família extensa i aliena), acolliment familiar professionalitzat en Unitat Convivencial d'Acció

Educativa (UCAE) i establiment de mesures de transició a la vida adulta i a l'autonomia personal.

Mesures de Protecció que proposen els equips especialitzats atenen la **Llei 14/2010 dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència** són:

Davant les situacions de risc valorades com a **risc greu** i amb la intervenció dels serveis socials bàsics no s'aconsegueix disminuir o controlar la situació de risc, els Equips d'atenció a la Infància i a l'Adolescència elaboren un **compromís socioeducatiu** adreçat als progenitors o als titulars de la tutela i orientat a la superació del risc que envolta a l'infant o l'adolescent, el qual ha de contenir la descripció i l'acreditació de les mesures que s'aplicaran des dels serveis socials bàsics o des d'altres serveis especialitzats per a la superació de la situació perjudicial.

Davant una situació de **desemparament**. S'estableixen les següents mesures de protecció dels infants i els adolescents desemparats, sempre que per a la llur protecció efectiva calgui aplicar una mesura que impliqui la separació del nucli familiar; les mesures que cal adoptar per resolució motivada, sempre tenint en compte l'interès de l'infant o l'adolescent:

- L'acolliment familiar simple per una persona o una família que pugui suplir, temporalment, el nucli familiar de l'infant o l'adolescent.
- L'acolliment familiar permanent, s'ha d'acordar si es preveu que el desemparament serà definitiu i no es considera més favorable per a l'interès de l'infant o l'adolescent l'aplicació de l'acolliment preadoptiu o quan aquest no sigui possible.

L'acolliment familiar, simple o permanent, es pot constituir en família extensa de l'infant o l'adolescent o en família aliena. Als efectes d'aquesta llei, s'entén per família extensa aquella en què hi ha una relació de parentiu per consanguinitat o afinitat entre l'infant o l'adolescent i la persona acollidora, i també amb els convivents amb l'infant o l'adolescent en els darrers dos anys. L'acolliment simple o permanent en família extensa té preferència respecte a l'acolliment en família aliena. Els acollidors reben assessorament per part de professionals especialitzats de serveis d'integració familiar que col·laboren amb l'Institut Català de l'Acolliment i de l'Adopció (ICA).

- L'acolliment familiar en unitat convivencial d'acció educativa, és el que exerceixen persones prèviament seleccionades i qualificades per raó de llur titulació formació i experiència en l'àmbit de la infància i l'adolescència. Es pot acordar fonamentalment respecte d'infants o adolescents amb una diversitat funcional, grups de germans i altres en dificultats especials o amb necessitats educatives especials.
- L'acolliment en un centre públic o concertat, s'ha d'acordar quan es preveu que el desemparament o la necessitat de separació de la pròpia família seran transitoris i no ha estat possible o aconsellable l'acolliment per una persona o família. També és aplicable quan, havent-hi els requisits per a l'acolliment preadoptiu, aquest no s'ha

pogut constituir. Els centres ofereixen atenció integral al menor, tenen cura de la seva salut física i psíquica i li dissenyen un projecte educatiu individual per tal d'aconseguir el seu desenvolupament personal.

- L'acolliment preadoptiu, Mesura prèvia a l'adopció. S'aplica quan els pares biològics del menor estan impossibilitats per exercir llur potestat i es preveu que aquesta situació pot ser permanent; si ho sol·liciten a l'organisme competent i fan abandonament dels drets i deures inherents a llur condició, o si ho determina l'autoritat judicial. S'entén que no és factible la reintegració de l'infant o l'adolescent en la seva família biològica, tot i que existeix una possibilitat de reintegració, aquesta requeriria el transcurs d'un període de temps durant el qual es podria produir un major deteriorament psicossocial en el desenvolupament evolutiu de l'infant o l'adolescent. Un cop acordada la mesura d'acolliment preadoptiu, s'han de suspendre les visites i relacions amb la família biològica, per tal d'aconseguir la millor integració en la família acollidora, si convé a l'interès de l'infant o l'adolescent.
- L'adopció es constitueix per resolució judicial i produeix els mateixos efectes que la filiació per naturalesa. L'organisme competent per a la recepció de les sol·licituds d'acolliment preadoptiu i per a la validació dels candidats és Institut Català de l'Adopció, ICA.
- Transició a la vida adulta i a l'autonomia personal: són les mesures de protecció que es poden acordar, fonamentalment, respecte dels adolescents majors de 16 anys, amb llur consentiment, que es trobin amb possibilitats escasses de retornar al nucli familiar d'origen o sense perspectives d'integració en altres nuclis de convivència i que tinguin risc d'exclusió social en assolir la majoria d'edat.

Aquestes mesures de protecció han de consistir a oferir acompanyament en la inserció sociolaboral i en la recerca d'habitatge per garantir una preparació progressiva per a la independència personal, d'acord amb les necessitats formatives i d'integració social i laboral de cada adolescent (article 146).

1.4 TIPOLOGIA DE CASOS DERIVATS A L'EAIA RIBERA D'EBRE I TERRA ALTA.

En relació a la tipologia de casos que ens deriven, hem observat una major incidència durant l'any 2019 de:

- Progenitors amb dificultats per exercir les funcions parentals i/o incapacitat parental: quelcom que es tradueix en la dificultat i/o la incapacitat dels progenitors greus de dispensar l'atenció psíquica i física adequada a l'infant i a l'adolescent al seu càrrec.
- Famílies amb precarietat econòmica, manca de xarxa social, immersos en un ambient

social advers per a la salut i el desenvolupament infantil, i amb incapacitats educatives.

- El conflicte obert i crònic entre els progenitors que anteposen llurs necessitats a les dels infants i adolescents al seu càrrec.
- Desatenció i negligència reiterada per part dels progenitors o dels titulars de la tutela que atempta contra la integritat física o psíquica de l'infant o l'adolescent.

Tot fent constar el paper destacat que juga el sexe femení en situació de violència masclista, bé patida al llarg de la seva infantesa i/o en l'edat adulta, i sense xarxa familiar de suport, en totes les tipologies. La major part d'usuaris de l'EAIA són dones en la situació descrita.

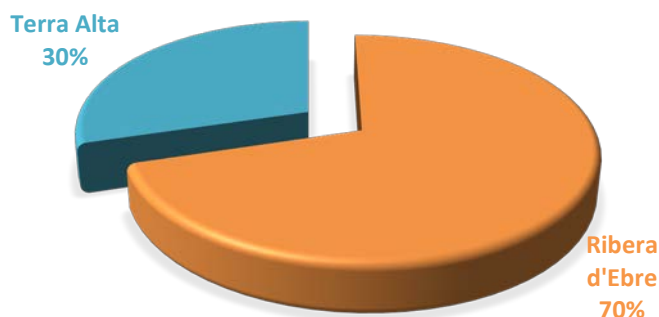
La majoria de casos que hem rebut aquest any a l'EAIA Supracomarcal de la Ribera d'Ebre i la Terra Alta han estat derivats tant pels Serveis Bàsics d'Atenció Social de les dues comarques com per la Secció Territorial d'Atenció a la Infància i Adolescència de les Terres de l'Ebre. Així doncs, amb la implicació de tots els professionals dins l'àmbit de la protecció de la infància i l'adolescència s'ha aconseguit treballar amb xarxa per a la millora de l'atenció als infants i adolescents amb risc social.

2. ATENCIÓ INDIVIDUALITZADA

2.1 DESCRIPCIÓ D'EXPEDIENTS ACTIUS, ANY 2019

DISTRIBUCIO D'EXPEDIENTS SEGONS COMARCA

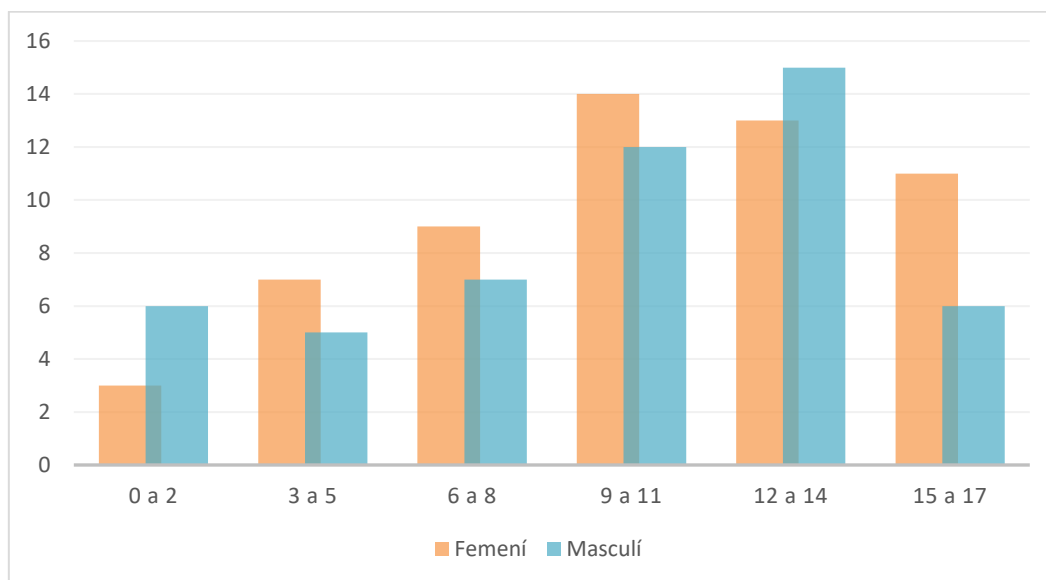
Terra Alta	Ribera d'Ebre	Total
32	76	108

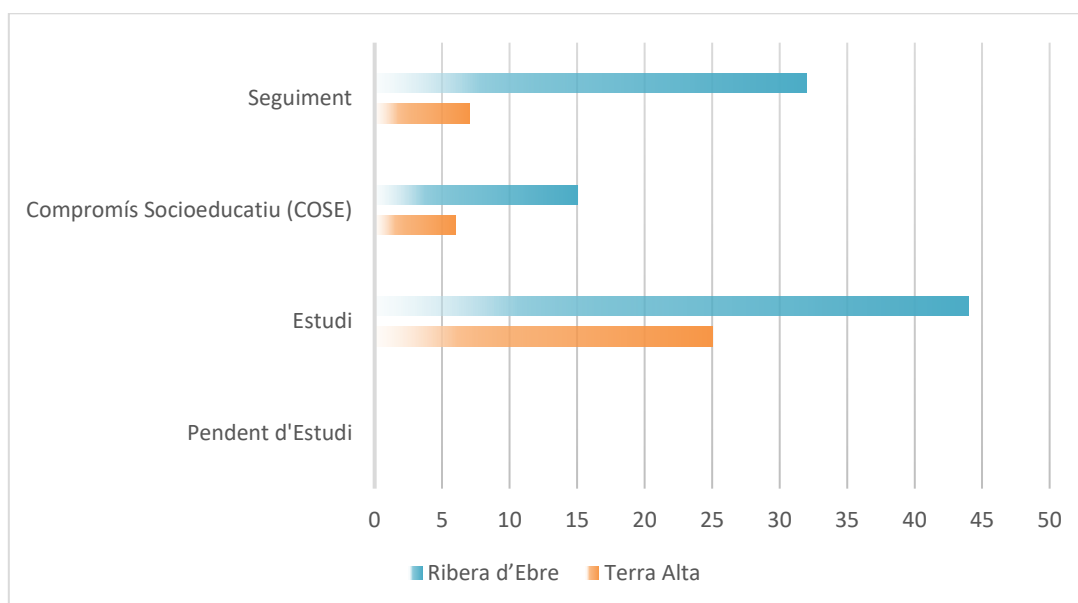
DISTRIBUCIÓ D'EXPEDIENTS SEGONS EDAT I GÈNERE

Edat	Femení	Masculí	Total
0 a 2	3	6	9
3 a 5	7	5	12
6 a 8	9	7	16
9 a 11	14	12	26
12 a 14	13	15	28
15 a 17	11	6	17

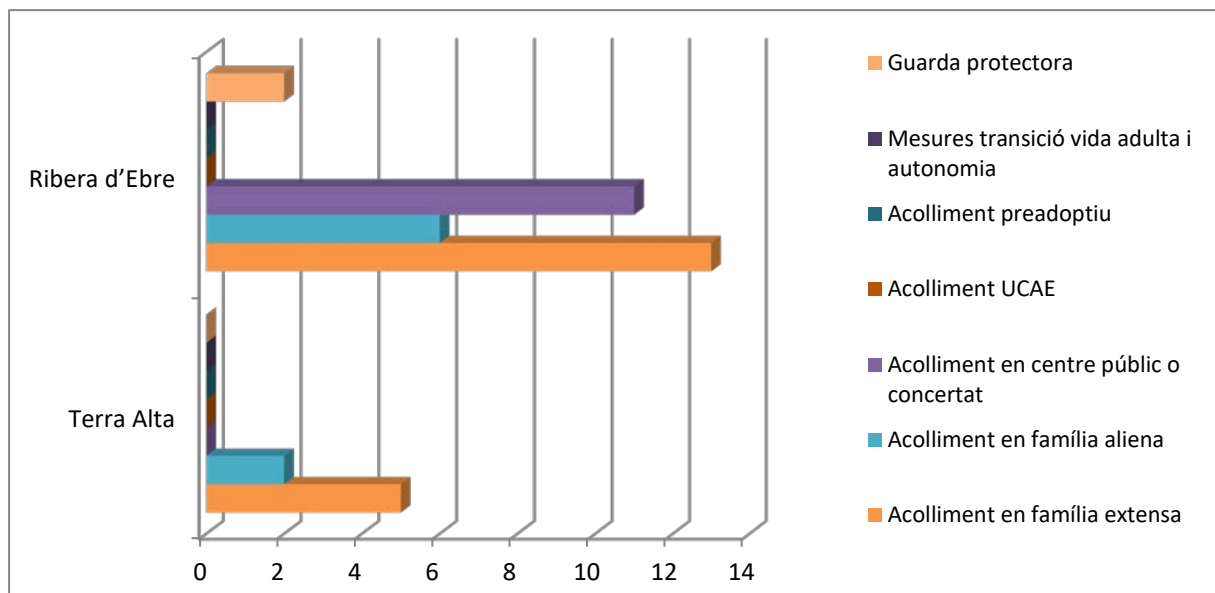
DISTRIBUCIÓ D'EXPEDIENTS SEGONS SITUACIÓ DE L'EXPEDIENT

Situació de l'expedient	Ribera d'Ebre	Terra Alta	Total
Pendent d'Estudi	0	0	0
Estudi	44	25	69
Compromís Socioeducatiu (COSE)	15	6	21
Seguiment	32	7	39

DISTRIBUCIÓ D'EXPEDIENTS SEGONS MESURA DE PROTECCIÓ ADMINISTRATIVA

Mesura de protecció	Ribera d'Ebre	Terra Alta	Total
Acolliment en família extensa	13	5	18
Acolliment en família aliena	6	2	8
Acolliment en centre públic o concertat	11	0	11
Acolliment UCAE	0	0	0
Acolliment preadoptiu	0	0	0
Mesures transició vida adulta i autonomia	0	0	0
Guarda protectora	2	0	2

2.2 NOMBRE D'URGÈNCIES ATESES DURANT L'ANY 2019 A LES COMARQUES RIBERA D'EBRE I TERRA ALTA.

Comarca	Nombre d'urgències
• Ribera d'Ebre:	2
• Terra Alta:	1
• Total:	3

2.3 DESCRIPCIÓ DELS INDICADORS DE RISC I DESEMPARAMENT EN RELACIÓ AL MENOR I RESPECTE AL SEU PROGENITOR MÉS FREQUENTS EN ELS CASOS DEL TERRITORI

2.3.1. Situacions de risc segons la Llei 14/2010 dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència.

SITUACIONS DE RISC. ARTICLE 102. DEFINICIÓ I CONCEPTE

S'entén per situació de risc la situació en què el desenvolupament i el benestar de l'infant o l'adolescent es veuen limitats o perjudicats per qualsevol circumstància personal, social, familiar, sempre que per a la protecció efectiva de l'infant o l'adolescent no calgui la separació del nucli familiar.

Són situacions de risc:

- La manca d'atenció física o psíquica de l'infant o l'adolescent pels progenitors, o pels titulars de la tutela o de la guarda, que comporti un perjudici lleu per a la salut física o emocional de l'infant o l'adolescent.
- La dificultat greu per a dispensar l'atenció física i psíquica adequada a l'infant o l'adolescent per part dels progenitors o dels titulars de la tutela o de la guarda.

- c) La utilització, pels progenitors o pels titulars de la tutela o de la guarda, del càstig físic o emocional sobre l'infant o l'adolescent que, sense constituir un episodi greu o un patró crònic de violència, en perjudiqui el desenvolupament.
- d) Les mancances que, pel fet que no poden ésser adequadament compensades en l'àmbit familiar, ni impulsades des d'aquest mateix àmbit per a llur tractament mitjançant els serveis i recursos normalitzats, puguin produir la marginació, la inadaptació o el desemparament de l'infant o l'adolescent.
- e) La manca d'escolarització en edat obligatòria, l'absentisme i l'abandó escolar.
- f) El conflicte obert i crònic entre els progenitors, separats o no, quan anteposen llurs necessitats a les de l'infant o l'adolescent.
- g) La incapacitat o la impossibilitat dels progenitors o els titulars de la tutela o de la guarda de controlar la conducta de l'infant o l'adolescent que provoqui un perill evident de fer-se mal o de perjudicar terceres persones.
- h) Les pràctiques discriminatòries, pels progenitors o titulars de la tutela o de la guarda, contra les nenes o les noies, que comportin un perjudici per a llur benestar i llur salut mental i física, incloent-hi el risc de patir l'ablació o la mutilació genital femenina i la violència exercida contra elles.
- i) Qualsevol altra circumstància que, en el cas que persisteixi, pugui evolucionar i derivar en el desemparament de l'infant o l'adolescent.

2.3.2 Situacions de desemparament segons la Llei 14/2010 dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència.

SITUACIONS DE DESEMPARAMENT. ARTICLE 105. DEFINICIÓ I CONCEPTE

Es consideren deseparats els infants o els adolescents que es troben en una situació de fet en què els manquen els elements bàsics per al desenvolupament integral de la personalitat, sempre que per a llur protecció efectiva calgui aplicar una mesura que impliqui la separació del nucli familiar.

Són situacions de desemparament:

- a) L'abandonament.
- b) Els maltractaments físics o psíquics, els abusos sexuals, l'explotació o altres situacions de la mateixa naturalesa efectuades per les persones a les quals correspon la guarda o que s'ha portat a terme amb el coneixement i la tolerància d'aquestes persones.

- c) Els prejudicis greus al nadó causats per maltractament prenatal. A aquests efectes, s'entén per maltractament prenatal la manca de cura del propi cos, conscient o inconscient, o la ingestió de drogues o substàncies psicotròpiques per part de la dona durant el procés de gestació, i també el produït indirectament al nadó per la persona que maltracta la dona en procés de gestació.
- d) L'exercici inadequat de les funcions de guarda que comporti un perill greu per a l'infant o l'adolescent.
- e) El trastorn o l'alteració psíquica o la drogodependència dels progenitors, o dels titulars de la tutela o de la guarda, que repercuteixi greument en el desenvolupament de l'infant o l'adolescent.
- f) El subministrament a l'infant o l'adolescent d drogues, estupefaents o qualsevol altre substància psicotròpica o tòxica portat a terme per les persones a les quals correspon la guarda o per altres persones amb llur coneixement i tolerància.
- g) La inducció a la mendicitat, la delinqüència o la prostitució per part de les persones a les quals correspon la guarda o per altres persones amb llur coneixement i tolerància.
- h) La desatenció física, psíquica o emocional greu cronificada.
- i) La violència masclista o l'existència de circumstàncies en l'entorn sociofamiliar de l'infant o l'adolescent, quan perjudiquin greument el seu desenvolupament.
- j) L'obstaculització pels progenitors o els titulars de la tutela o de la guarda de les actuacions d'investigació o comprovació, o llur falta de col·laboració, quan aquest comportament posi en perill la seguretat de l'infant o l'adolescent, i també la negativa dels progenitors o els titulars de la tutela o de la guarda a participar en l'execució de les mesures adoptades en situacions de risc si això comporta la persistència, la cronificació o l'agreujament d'aquestes situacions.
- k) Les situacions de risc que per llur nombre, evolució, persistència o agreujament determinin la privació a l'infant o l'adolescent dels elements bàsics per al desenvolupament integral de la personalitat.
- l) Qualsevol altra situació de desatenció o negligència que atempti contra la integritat física o psíquica de l'infant o l'adolescent, o l'existència objectiva d'altres factors que n'impossibilitin el desenvolupament integral.

2.3.3. Situacions de risc i desemparament ateses per l'EIA Supracomarcal Ribera d'Ebre Terra Alta.

SITUACIONS DE RISC	TOTAL DE CASOS
Manca d'atenció física o psíquica que comporti un perjudici lleu per a la salut física o emocional.	34
La dificultat greu per a dispensar l'atenció física i psíquica adequada.	38
La utilització del càstig físic o emocional que perjudiqui el desenvolupament.	9
Les mancances que puguin produir la marginació, la inadaptació o el desemparament de l'infant o l'adolescent.	31
La manca d'escolarització en edat obligatòria, l'absentisme i l'abandó escolar.	15
El conflicte obert i crònic entre els progenitors, separats o no, quan anteposen llurs necessitats a les de l'infant o l'adolescent.	54
La incapacitat o la impossibilitat de controlar la conducta de l'infant o l'adolescent que provoqui un perill evident de fer-se mal o de perjudicar terceres persones.	36
Les pràctiques discriminatòries contra les nenes o les noies que comportin un perjudici per a llur benestar i llur salut mental i física, incloent-hi el risc de patir l'ablació o la mutilació genital femenina i la violència exercida contra elles.	0
Qualsevol altra circumstància que, en el cas que persisteixi, pugui evolucionar i derivar en el desemparament de l'infant o l'adolescent.	58

1. Hi pot haver diferents situacions de risc en un sol cas.

SITUACIONS DE DESEMPARAMENT	TOTAL DE CASOS
Abandonament.	0
Maltractaments físics o psíquics, els abusos sexuals, l'explotació o altres situacions de la mateixa naturalesa.	1
Prejudicis greus al nadó causats per maltractament prenatal.	1
Exercici inadequat de les funcions de guarda que comporti un perill greu per a l'infant o l'adolescent.	29
El trastorn o l'alteració psíquica o la drogodependència dels progenitors, o dels titulars de la tutela o de la guarda.	12
Subministrament a l'infant o l'adolescent de drogues, estupefaents o qualsevol altre substància psicotròpica o tòxica.	0
Inducció a la mendicitat, la delinqüència o la prostitució.	0
Desatenció física, psíquica o emocional greu cronificada.	36
Violència masclista o l'existència de circumstàncies en l'entorn sociofamiliar de l'infant o l'adolescent.	24
Obstaculització pels progenitors o els titulars de la tutela o de la guarda de les actuacions d'investigació o comprovació, o llur falta de col·laboració, i la negativa a participar en l'execució de les mesures adoptades en situacions de risc si això comporta la persistència, la cronificació o l'agreujament d'aquestes situacions.	9
Les situacions de risc que per llur nombre, evolució, persistència o agreujament determinin la privació a l'infant o l'adolescent dels elements bàsics per al desenvolupament integral de la personalitat.	34
Qualsevol altra situació de desatenció o negligència que atempti contra la integritat física o psíquica de l'infant o l'adolescent, o l'existència objectiva d'altres factors que n'impossibilitin el desenvolupament integral.	42

2. Hi pot haver diferents situacions de desemparament en un sol cas.

2.4 DESCRIPCIÓ I ANÀLISI DELS RECURSOS EXISTENTS A LES COMARQUES I UTILITZACIÓ DELS MATEIXOS PER L'EAIA.

Tot seguit es detallen els recursos públics que existents a la zona d'influència de l'equip. Es realitza la divisió pertinent segons les àrees d'actuació: Ribera d'Ebre i Terra Alta.

Dins de cada comarca es desglossen els recursos en els següents àmbits:

- Serveis Socials
- Sanitat
- Educació
- Serveis Especialitzats
- Justícia
- Seguretat
- Formació Ocupacional
- Serveis Municipals
- Altres

Cal fer esment a l'existència d'altres recursos de caire privat que treballen al territori, tot i que no s'inclouen a la present memòria. D'altra banda, tampoc es mencionen els serveis existents a d'altres comarques fora de l'àmbit d'intervenció d'aquest equip però que tenen incidència directa en els casos objecte d'estudi i seguiment per part de l'EAIA, així com tots aquells serveis que atenen població susceptible de la nostra intervenció.

Ribera d'Ebre

Serveis Socials

- **EBAS Consell Comarcal de la Ribera d'Ebre.**
Localització: Móra d'Ebre (Consell Comarcal).
Àmbit d'actuació: Ribera d'Ebre.

- **SIS Servei d'Intervenció Socioeducativa no residencial per a infants i adolescents.**

Localització: Móra d'Ebre.

Àmbit d'actuació: Ribera d'Ebre.

- **SOAF Servei d'orientació i acompanyament a famílies.**

Localització: Consell Comarcal Ribera d'Ebre.

Àmbit d'actuació: Ribera d'Ebre i Terra Alta.

Sanitat

- **Hospital Comarcal Móra d'Ebre.**

Localització: Móra d'Ebre.

Àmbit d'actuació: Terra Alta i Ribera d'Ebre.

- **CSMIJ.**

Localització: Hospital Móra d'Ebre.

Àmbit d'actuació: Terra Alta i Ribera d'Ebre.

- **CSM**

Localització: Hospital Móra d'Ebre.

Àmbit d'actuació: Terra Alta i Ribera d'Ebre.

- **CAP Móra d'Ebre.**

Localització: Móra d'Ebre.

Àmbit d'actuació: Móra d'Ebre.

- **CAP Móra la Nova.**

Localització: Móra la Nova.

Àmbit d'actuació: Móra la Nova i Ribera Sud.

- **CAP Flix**
Localització: Flix.
Àmbit d'actuació: Ribera Nord.
- **Consultoris locals a cada municipi.**

Serveis Especialitzats

- **CDIAP (Centre de Desenvolupament i Atenció Precoç).**
Localització: Móra d'Ebre.
Àmbit d'actuació: Terra Alta i Ribera d'Ebre.
- **Casa d'Acollida d'urgències per a dones maltractades i els seus fills i filles.**
Àmbit d'actuació: Terres de l'Ebre.
- **SIAD (Servei d'informació i atenció a les dones).**
Localització: Móra d'Ebre.
Àmbit d'actuació: Ribera d'Ebre.
- **SIE (Servei d'Intervenció especialitzada).**
Localització: Móra d'Ebre.
Àmbit d'actuació: Terres de l'Ebre.

Educació

- **CEIPs** (Centres d'Ensenyament Infantil i Primària) a totes les poblacions.
- **Llars d'Infants** a diferents poblacions de la comarca.
- **CEE (Centre d'Educació Especial) "Jeroni de Moragues"**.
Localització: Móra d'Ebre.
Àmbit d'actuació: Terra Alta i Ribera d'Ebre.

- **IES "Julio Antonio".**
Localització: Móra d'Ebre.
Àmbit d'actuació: Ribera d'Ebre zona sud.
- **Institut Escola "3 d'Abril".**
Localització: Móra la Nova.
Àmbit d'actuació: Ribera d'Ebre zona sud.
- **IES "Flix".**
Localització: Flix.
Àmbit d'actuació: Ribera d'Ebre zona nord.
- **EAP Ribera d'Ebre.**
Localització: Móra d'Ebre.
Àmbit d'actuació: Ribera d'Ebre.
- **UEC "El Taller".**
Localització: Móra la Nova.
Àmbit d'actuació: Ribera d'Ebre.

Formació i ocupació.

- **Dispositiu d'inserció sociolaboral Ribera d'Ebre VIVA**
Localització: Móra d'Ebre (Consell Comarcal)
Àmbit d'actuació: Ribera d'Ebre
- **Centre Especial de Treball i Taller Ocupacional Jeroni de Moragas.**
Localització: Móra d'Ebre
Àmbit d'actuació: Terra Alta i Ribera d'Ebre.

- **Oficina de treball de Móra d'Ebre. Servei d'ocupació de Catalunya SOC.**
Localització: Móra d'Ebre
Àmbit d'actuació: Ribera d'Ebre.
- **Programa referent d'ocupació juvenil.**
Localització: Móra d'Ebre.
Àmbit d'actuació: Ribera d'Ebre.
- **Servei d'orientació educativa.**
Localització: oficina jove del Consell Comarcal de la Ribera d'Ebre.
Àmbit d'actuació: Ribera d'Ebre.
- **Servei d'Orientació i Intervenció en el Marc de la Immigració.**
Localització: Móra d'Ebre (Consell Comarcal)
Àmbit d'actuació: Ribera d'Ebre.
- **Centre de formació adults "Lo pont" – programa noves oportunitats.**
Localització: Móra d'Ebre.
Àmbit d'actuació: Ribera d'Ebre.
- **Casal del jove.**
Localització: Flix.
Àmbit d'actuació: Flix.
- **KSAL Jove Móra d'Ebre.**
Localització: Móra d'Ebre
Àmbit d'actuació: Móra d'Ebre.

Justícia

- **Jutjat de primera instància de Gandesa.**
Localització: Gandesa (Terra Alta).
Àmbit d'actuació: Terra Alta i part de la Ribera d'Ebre.
- **Jutjat de primera instància de Falset.**
Localització: Falset (Priorat) Àmbit d'actuació: Priorat i part de la Ribera d'Ebre.

Seguretat

- **Mossos d'Esquadra.**
Localització: Móra d'Ebre.
Àmbit d'actuació: Ribera d'Ebre.
- **Caserna de la Guàrdia Civil Móra d'Ebre.**
Localització: Móra d'Ebre.
Àmbit d'actuació: Ribera d'Ebre zona sud.
- **Policia Local** Móra d'Ebre.
- **Policia Municipal** a les diferents poblacions de la comarca.

Terra Alta

Serveis Socials

- **EBAS Consell Comarcal de la Terra Alta.**
Localització: Gandesa (Consell Comarcal)
Àmbit d'actuació: Terra Alta.
- **SOAF Servei d'orientació i acompanyament a famílies.**
Localització: Consell Comarcal Terra Alta.

- **SAD Social.**

Localització: Consell Comarcal Terra Alta.

Àmbit d'actuació: Terra Alta.

Sanitat

- **CAP Gandesa.**

Localització: Gandesa

Àmbit d'actuació: Terra Alta

- **CAP Batea.**

Localització: Batea

Àmbit d'actuació: Terra Alta

- **Consultori local a cada municipi.**

Serveis especialitzats

- **Casa d'Infants "Fontcalda".**

Localització: Gandesa

Àmbit d'actuació: Ribera d'Ebre i Terra Alta.

- **SIAD (Servei d'informació i atenció a les dones).**

Localització: Gandesa.

Àmbit d'actuació: Terra Alta.

Educació

- **EAP Terra Alta.**

Localització: Gandesa

Àmbit d'actuació: Terra Alta.

- **CEIP (Centres d'Ensenyament Infantil i Primària) a totes les poblacions.**

- **Llars d'Infants** a diferents poblacions de la comarca.

- **IES Gandesa.**

Localització: Gandesa

Àmbit d'actuació: Terra Alta

- **Institut Escola "Mare de Deu del Portal".**

Localització: Batea

Àmbit d'actuació: Terra Alta

Formació Ocupacional.

- **Taller d'Ocupació Terra Alta**

Localització: Gandesa (Consell Comarcal)

Àmbit d'actuació: Terra Alta.

Justícia

- **Jutjat de primera instància de Gandesa.**

Localització: Gandesa (Terra Alta).

Àmbit d'actuació: Terra Alta i part de la Ribera d'Ebre.

Seguretat

- **Mossos d'Esquadra.**

Localització: Gandesa.

Àmbit d'actuació: Terra Alta.

Altres serveis

- **Casa d'Acollida d'urgències per a dones maltractades i els seus fills i filles.**

Àmbit d'actuació: Terres de l'Ebre.

2.5. INTERVENCIIONS REALITZADES PER L'EAIA SUPRACOMARCAL RIBERA D'EBRE TERRA ALTA DURANT L'ANY 2019.

Treballs realitzats:	Terra Alta	Ribera d'Ebre	Total
Entrevista a famílies	68	115	183
Visites domiciliàries	63	82	145
Exploració menors	39	71	110
Visites supervisades amb famílies	6	84	90
Reunions de coordinació amb:			
Centres Residencials d'Acció Educativa			8
CAF/ICIF			3
Centre de Salut Mental Infanto Juvenil			4
Suport tècnic (Secció Territorial)			12
Altres EAIA			16
Equips bàsics d'atenció social	21	26	47
EAP	6	28	34
Pediatres	3	18	21
Escoles	8	25	33
Casa d'Infants Fontcalda	24	24	48
Altres:			
Coordinacions altres serveis			8

2.6. ACTIVITATS FORMATIVES EN QUÈ HAN PARTICIPAT ELS MEMBRES DE L'EAIA SUPRACOMARCAL RIBERA D'EBRE TERRA ALTA DURANT L'ANY 2019.

NOM DEL CURS
Curs de prestacions econòmiques de la DGAIA.
Formació Síni@ (Sistema d'Informació a la infància i l'adolescència).
Pla d'Igualtat (formació interna del Consell Comarcal de la Ribera d'Ebre).
Curs de gestió d'expedients
Eines d'intervenció social
Formació de formació a la oficina jove de la Terra Alta: drogodependències.

3. SUPORT A PROFESSIONALS

Una de les funcions de l'EAIA consisteix en donar suport i assessorar als professionals dels Equips Bàsics d'Atenció Social, entre d'altres, quan aquests demanin col·laboració en el tasca que estan duent a terme amb una determinada família, sense que això signifiqui que se li derivi el cas, ni que l'EAIA intervingui directament.

Aquest assessorament podrà tenir lloc dins el marc de les reunions regulars o bé en reunions puntuals, en casos de gravetat i emergència.

Posteriorment, si en el pla de treball establert amb la família i els diferents serveis que han requerit assessorament no s'aconsegueixen els objectius mínims establerts, es farà efectiva la derivació a l'EAIA de tots aquells casos que, per les seves característiques, es poden considerar d'alt risc.

3.1 SUPORT ALS EQUIPS BÀSICS D'ATENCIÓ SOCIAL

Els EBAS constitueixen el punt d'accés immediat i el primer graó del sistema Català de Serveis Socials i el més proper a l'usuari i als ambients familiars i socials, i tenen com a objectiu bàsic aconseguir el nivell més alt possible de benestar social per a tots els ciutadans de l'àrea territorial que comprèn el servei.

Una de les funcions de l'EAIA Ribera d'Ebre Terra Alta és donar suport professional als EBAS, tan abans de la derivació del cas (assessorament sense implicar una obertura d'expedient) o durant el transcurs de la intervenció (quan un expedient ja ha estat derivat).

Els Equips bàsics d'atenció social amb els que intervé l'EAIA Supracomarcal de la Ribera d'Ebre i la Terra Alta són:

- EBAS del Consell Comarcal de Ribera d'Ebre. Atén a les poblacions de la Ribera d'Ebre.
- EBAS del Consell Comarcal de Terra Alta. Atén a les poblacions de la Terra Alta.

Les trobades i reunions d'assessorament s'han desenvolupat de manera fluida en funció de la demanda i realitat dels menors que són objecte d'intervenció per part dels tres equips, i els principals temes objecte de treball durant l'any 2019 han estat, entre d'altres:

- El fracàs escolar com l'inadaptació al sistema educatiu dels recursos per adolescents (UEE , escoles taller...).
- Absentisme escolar (Protocol d'absentisme).
- Violència domèstica i la situació dels menors implicats en aquests nuclis/situacions familiars.
- Abusos sexuals (manera d'intervenir amb els diferents menors i famílies en què es dona aquesta problemàtica).
- Maltractaments psicològics i/o dinàmiques familiars que impliquen maltractament.
- Altres aspectes que poden suposar situacions de negligència i/o maltractament i que poden implicar desemparament de menors.

3.2 SUPORT A D'ALTRES EQUIPS DE PROFESSIONALS

L'EAIA Supracomarcal Ribera d'Ebre Terra Alta es reuneix amb els diferents Serveis del departament de Benestar Social i Família que també treballen amb els casos als quals es fa seguiment des d'aquest equip. L'objectiu d'aquestes coordinacions és el d'establir actuacions unificades, evitant duplicacions en les intervencions i contradiccions ens els missatges que es donen als menors i a les famílies.

Els diferents equips amb qui s'ha treballat durant l'any 2019 han estat:

- EIAA
 - EIAA Municipal de Reus
 - EIAA Baix Ebre
 - EIAA Monstia
 - EIAA Supracomarcal del Baix Camp i el Priorat
 - EIAA del Tarragonès
 - EIAA Municipal de Tarragona
 - EIAA Mataró
 - EIAA Osona
 - EIAA Municipal de Lleida
 - EIAA Baix Llobregat IV
 - EIAA Bages.
 - EIAA Hospitalet de l'Infant.

- Altres equips funcionals d'infància d'arreu de l'Estat Espanyol:
 - Equips Funcionals d'Infància de la Comunitat Autònoma de Extremadura
 - Serveis socials de Galícia.
 - EBAS de Reus
 - EBAS Segur de Calafell
 - EBAS Tamarite de Litera
 - EBAS Tocina i Marchena
 - EBAS de Vendrell
 - EBAS de Tarragona
 - EBAS Priorat
 - EBAS Extremadura (Badajoz)

- CRAE (Centres Residencials d'Acció Educativa).
 - CRAE Coll de l'Alba (Tortosa).
 - CRAE Lo Carrilet (Tortosa)

- CRAE Pere Quart de Mataró

- Centres d'Acollida (organismes que atenen menors que han de sortir del nucli de convivència amb caràcter d'urgència, i que posteriorment es traspassen als EAIA corresponents):
 - Centre d'Acollida de les Terres de l'Ebre.
 - Centre d'Acollida de la Mercè (Tarragona).

- Xarxa d'Atenció a les Drogodependències:
 - CAS (Centre d'Atenció i Seguiment) Reus.
 - CAS (Centre d'Atenció i Seguiment) Tortosa.

- CDIAP (Centres de Desenvolupament i Atenció Precoç):
 - CDIAP Ribera d'Ebre/Terra Alta.

- CSMIJ (Centres de Salut Mental Infantil i Juvenil):
 - CSMIJ Ribera d'Ebre/Terra Alta.
 - CSMIJ Tortosa.

- Centres Hospitalaris
 - Hospital de Móra d'Ebre.

- EAP (Equips d'Assessorament Pedagògic):
 - EAP Ribera d'Ebre.
 - EAP Terra Alta.
 - EAP Tortosa.
 - EAP Baix Camp i Priorat.

- CSM (Centres de Salut Mental):

- CSM Ribera d'Ebre i Terra Alta.

- ICAA (Institut Català d'Acolliment i Adopcions) / CAF (Centre d'Acolliment Familiar)

- ICIF (Institució Col·laboradora d'integració familiar).

- SIFE (Servei d'Integració Familiar Extensa).

- Pediatria:
 - Serveis Pediàtrics dels diferents municipis de les comarques de la Ribera d'Ebre i Terra Alta.

- Jutjats:
 - Jutjat de Falset
 - Jutjat de Gandesa
 - Jutjat de Reus

- Delegació SSTT de Treball, afers socials i famílies de les Terres de l'Ebre.

- Cos de Mossos d'Esquadra (Atenció a la Víctima, Seguretat Ciutadana)

- Polícies locals, guardes municipals altres forces de seguretat de les comarques de la Ribera d'Ebre i Terra Alta.

- Serveis d'Ensenyament:
 - CEIPS (Centres d'Ensenyament Infantil i Primari).
 - IES (Instituts d'Ensenyament Secundari).
 - Llars d'infants.

4. CONCLUSIONS

4.1. ANÀLISI DELS OBJECTIUS PROPOSATS PER L'EAIA SUPRACOMARCAL DE LA RIBERA D'EBRE I LA TERRA ALTA PER A L'ANY 2019

- Consolidar el treball en xarxa amb els recursos i serveis del territori. Continuem considerant imprescindible treballar de forma conjunta i en equip amb els recursos i serveis del territori per tal de desenvolupar una tasca integral, sumar capacitats i recursos, aprofitar-los i complementar-los i dur a terme projectes amb major abast social que siguin coherents entre ells i no es contradiguin. Valorem que hi ha hagut una millora, que cal anar consolidant any rere any.
- Millorar i consolidar el treball en xarxa amb els nous recursos per a infants i adolescents a les nostres comarques. Durant aquest any s'ha millorat la coordinació amb el SIS (Servei d'Intervenció Socioeducativa no residencial per a infants i adolescents) i s'ha aportat continuïtat al projecte Casa d'Infants Fontcalda, amb els quals s'ha treballat conjuntament per tal d'adaptar la seva tasca a les característiques del territori i a les persones usuàries. Cal seguir consolidant aquesta coordinació i treball conjunt, i així incrementar el treball en xarxa amb tots i cadascun dels recursos i serveis disponibles al territori i consolidar aquesta manera de treballar.

Aprofitar el recurs de Sala de Visites Supervisades Com es recull en memòries d'exercicis anteriors, l'equip compta actualment amb una sala de visites supervisades a les dependències del Consell Comarcal de la Ribera d'Ebre. Aquesta sala de visites s'ha vist proveïda de més instruments tant d'observació com de joguines per als usuaris. L'objectiu de l'aprofitament de l'espai és el de portar a terme de forma competent l'observació participant, tècnica d'obtenció i anàlisi de les competències parentals dels progenitors. Evidenciem així el nostre compromís per, cada cop més, utilitzar els recursos al territori donat que, en línies generals, davant l'aplicació de mesures de protecció (recursos residencials, les famílies en aliena,...), les famílies es veuen afectades per una manca de recursos a la zona i, per tant, llargues distància a recórrer a l'encontre dels seus fills.

- Traspasar les següents necessitats detectades a la Direcció General d'Infància i Adolescència de les Terres de l'Ebre per consolidar el seu finançament al Contracte Programa. Convenim a seguir sol·licitant la figura professional de l'administratiu, que possibilitaria desenvolupar les tasques purament administratives a un professional amb coneixement tècnics i resoldre la sobreocupació de tasques administratives que actualment desenvolupen els diferents professionals de l'equip.

4.2.- OBJECTIUS DE L'EAIA SUPRACOMARCAL DE LA RIBERA D'EBRE I LA TERRA ALTA PER L'ANY 2020.

- Establir un espai de supervisió tècnica per als EAIA. Valorem necessària la supervisió externa de caràcter tècnic, establint-se sessions d'assessorament envers casos concrets sobre els que prenem decisions en virtut de la feina que tenim encomanada, així com rebre de forma periòdica una formació teòrica i pràctica i adquirir noves eines per fer front als reptes de la nostra tasca. Es fa necessari crear espais de reflexió i anàlisi de les diferents situacions familiars que ens permeti prendre les decisions oportunes. En aquest sentit l'espai ajuda a la prevenció del “*burning out*” dels professionals per la implicació personal i les situacions d'estrès que vivim dia a dia.
- Rebre assessorament o formació jurídica per realitzar els informes que sol·liciten les instàncies judicials, així com per la intervenció als judicis orals amb el màxim de garanties.
- Prendre en consideració que, donada l'amplitud del territori i la ubicació dels recursos (en la seva major part fora de l'àmbit geogràfic competent) l'EAIA Supracomarcal de la Ribera d'Ebre i la Terra Alta requereix de realitzar grans distàncies a l'hora de planificar la temporalització de l'estudi/seguiment/assessorament dels casos.
-

5. LEGISLACIÓ I NORMATIVA VIGENT

- **Llei orgànica 4/1979, de 18 de desembre, Estatut d'autonomia de Catalunya. (BOE 306, de 22.12.79; DOGC 38, de 31.12.79):** Estableix la competència exclusiva de la Generalitat de Catalunya en matèria d'institucions públiques de protecció i tutela de menors (article 9.28).
- **Reial decret 1292/1981, de 5 de juny sobre traspàs de serveis de l'Estat a la Generalitat en matèria de protecció de menors. (BOE 158, de 3.7.81; DOGC 141-146, de 10.7.81-29.7.81):** Traspassa les funcions que l'Obra de Protecció de Menors exercia en el territori de Catalunya.
- **Decret 448/2004, de 30 de novembre, pel qual es canvia la denominació i es reestructura parcialment la Secretaria de la Família. (DOGC núm. 4273, de 02/12/2004):** Canvia la denominació de la Secretaria de la Família per tal d'adaptar-la a les noves perspectives, passant a anomenar-se Secretaria de Famílies i d'Infància.

- **Decret 27/2003, de 21 de gener, de l'atenció social primària. (DOGC núm. 3815, de 05/02/03):** Regula l'atenció social primària, mitjançant una norma que defineix el model d'atenció primària i estableix l'escenari de mínims per tal que, en funció de les seves competències, les corporacions locals responsables realitzin la programació dels serveis en els seus territoris atenent a les característiques i necessitats dels seus ciutadans.
- **Decret 284/2002, de 19 de novembre, d'estructuració i de reestructuració parcial de diversos departaments de l'Administració de la Generalitat. (DOGC núm. 3765, de 20/11/2002):** Es redefeixen les estructures i funcions dins els departaments afectats per tal d'articular, en un únic departament, polítiques, estructures i recursos que havien configurat dos departaments diferents.
- **Decret 253/2002, de 4 de novembre, de creació i reorganització de diferents departaments, de modificació de les comissions de Govern i la seva composició i de determinació del nombre de departaments en què s'estructura l'Administració de la Generalitat. (DOGC núm. 3754, de 05/11/2002):** Es creen 2 nous departaments, el Departament de Justícia i Interior i el Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme. Aquestes modificacions estructurals redueixen a dues les comissions de Govern, però es modifica i reforça la seva composició i presidència per tal d'adequar la seva configuració a l'estructura de l'Administració. D'altra banda, el Departament de Benestar Social passa a denominar-se de Benestar i Família.
- **Llei 8/2002, de 27 de maig, de modificació de la Llei 37/1991, del 30 de desembre, sobre mesures de protecció dels menors desemparats i de l'adopció, i de regulació de l'atenció especial als adolescents amb conductes d'alt risc social. (DOGC 3648, de 03.06.2002):** Actualitza la Llei 37/1991, regulant l'increment de respostes protectores i de recursos.
- **Decret 372/2000, de 21 de novembre, d'estructura de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència. (DOGC 3277, de 30.11.2000):** Reformulació de la Direcció General d'Atenció a la Infància que concreta unes noves formes d'actuació i una adequació dels òrgans i del personal.
- **Decret 369/2000, de 21 de novembre, de l'Observatori de la Infància i l'Adolescència. (DOGC 3276, de 29.11.2000):** Es crea l'Observatori de la Infància i l'Adolescència com a òrgan col·legiat de participació amb la missió d'assessorar el Govern de la Generalitat en l'àmbit de la infància i l'adolescència a Catalunya.
- **Llei 22/1998, de 30 de desembre, de la Carta municipal de Barcelona. (DOGC 2801, de 8.1.99):** Es constitueix el municipi de Barcelona en sector

regional als efectes del que disposa el Decret legislatiu 17/1994, de 16 de novembre, en matèria d'assistència i serveis socials. Creació d'un Consorci per a la gestió dels serveis.

- **Llei 9/1998, de 15 de juliol, del Codi de família. (DOGC 2687, de 23.7.98):** Concep la filiació (biològica o per naturalesa i l'adoptiva) d'una manera global. Regula la filiació adoptiva de manera separada per raons sistemàtiques.
- **Decret 77/1998, de 17 de març, pel qual es reestructura la Direcció General d'Atenció a la Infància i s'estableix l'estructura de l'organisme autònom administratiu Institut Català de l'Acolliment i de l'Adopció. (DOGC 2609, de 30.3.98):** La creació de l'ICAA i el desplegament de la seva estructura comporta la modificació de l'estructura i les funcions atribuïdes a la Direcció General d'Atenció a la Infància.
- **Llei 13/1997, de 19 de novembre, de creació de l'Institut Català de l'Acolliment i de l'Adopció. (DOGC 2527, de 27.11.97):** L'Institut Català de l'Acolliment i de l'Adopció (ICAA) es crea amb la finalitat de contribuir a potenciar una política global d'acolliments simples en família aliena i d'adopcions, nacionals i internacionals, i d'agilitar els procediments corresponents. D'altra banda, vetlla per procurar el retorn dels infants a la família natural.
- **Decret 2/1997, de 7 de gener, pel qual s'aprova el Reglament de protecció dels menors desemparats i de l'adopció, modificat parcialment pel Decret 127/1997, de 27 de maig (DOGC 2307, de 13.1.97 i DOGC 2402, de 30.5.97) i pel Decret 62/2001, de 20 de febrer (DOGC 3337, de 28.02.2001):** Estableix el procediment per a l'assumpció de funcions tutelars, l'exercici de la tutela i la guarda administrativa; disposa una classificació dels centres d'atenció a la infància; regula el procediment de l'acolliment familiar simple i de l'acolliment preadoptiu i, finalment, disposa el procediment per a l'adopció internacional. Es crea un Comitè d'atenció als acolliments familiars i a les adopcions i un Comitè tècnic d'avaluació. Recull el règim de recursos i reclamacions contra les resolucions dictades en la tramitació dels procediments.
- **Decret 284/1996, de 23 de juliol, de regulació del Sistema Català de Serveis socials. (DOGC 2237, de 31.7.96):** Actualitza les condicions funcionals i la tipologia dels serveis i establiments socials, i també les prestacions econòmiques.
- **Llei orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, de modificació parcial del Codi civil i de la Llei d'enjudiciament civil. (BOE 15, de 17.1.96):** Constitueix un marc jurídic ampli de protecció dels menors.

Considera el menor d'edat com un subjecte actiu, participatiu i creatiu, amb unes necessitats i uns drets que se li han de garantir.

- **Decret 337/1995, de 28 de desembre, sobre l'acreditació i el funcionament de les institucions col·laboradores d'integració familiar i de les entitats col·laboradores d'adopció internacional. (DOGC 2153, de 12.1.96):** S'estableixen els criteris d'acreditació de les entitats col·laboradores d'adopció internacional que tenen com a finalitat la integració dels infants i adolescents en una persona o família.
- **Decret 283/1995, de 14 de setembre, pel qual es determinen i s'organitzen els sectors regionals de serveis socials. (DOGC 2122, de 30.10.95):** Determina els sectors regionals de serveis socials com a part de l'estructura territorial del sistema català de serveis socials i unitat de desconcentració del Departament de Benestar i Família en aquesta matèria.
- **Llei 8/1995, de 27 de juliol, d'atenció i de protecció dels infants i els adolescents i de modificació de la Llei 37/1991, de 30 de desembre, sobre mesures de protecció. (DOGC 2083, de 20.8.95):** Conté un marc indispensable per a exercir les polítiques a l'entorn de l'infant i de l'adolescent i possibilitar l'actuació de l'Administració pública per tal de garantir el respecte de llurs drets. L'objectiu és millorar la protecció efectiva dels infants i adolescents en situació de desemparament.
- **Resolució de 26 de gener de 1995. Acord de 28 de setembre de 1994, del Govern de la Generalitat de Catalunya, d'aprovació del Pla de coordinació de mesures interdepartamentals adreçades als joves tutelats per l'Administració de la Generalitat en arribar a la majoria d'edat. (DOGC 2010, de 10.2.95):** El Pla inclou diferents mesures que tenen en compte tres eixos fonamentals: l'àmbit en què s'inclou la mesura (habitatge, treball, formació, etc.); l'objectiu fonamental de la mesura i, finalment, la unitat o l'organisme que assumeix la responsabilitat primera de dur-la a terme.
- **Decret legislatiu 17/1994, de 16 de novembre, pel qual s'aprova la refosa de les lleis 12/1983, de 14 de juliol; 26/1985, de 27 de desembre; i 4/1994, de 20 d'abril, en matèria d'assistència i serveis socials. (DOGC 1997, de 13.1.95):** Ordena, estructura, promou i garanteix el dret a un sistema de serveis socials de responsabilitat pública en l'àmbit territorial de Catalunya. Defineix la Xarxa Bàsica de Serveis Socials de Responsabilitat Pública. Determina les administracions públiques de Catalunya a les quals pertoca la titularitat, la gestió i el finançament.

- **Llei 37/1991, de 30 de desembre, sobre mesures de protecció dels menors desemparats i de l'adopció. (DOGC 1542, de 17.1.92):** Es regulen totes les qüestions relatives a la protecció del menor des que l'organisme competent el declara desemparat i li aplica una mesura protectora.
- **Decret 338/1986, de 18 de novembre, de regulació de l'atenció a la Infància i l'Adolescència en alt risc. (DOGC 780, de 19.12.86):** Es creen els equips d'atenció a la Infància i l'Adolescència (EAIA) com a serveis especialitzats. Es concreten les funcions dels Serveis d'Atenció Primària en l'àrea de la Infància i l'Adolescència.
- **Llei 14/2010, de 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència (LDOIA). (DOGC 5641, de 02.06.10):**

Reconeix el dret de totes les persones menors d'edat a rebre l'atenció integral necessària per al desenvolupament de llur personalitat i llur benestar en el context familiar i social, de Catalunya en l'àmbit de l'atenció i la protecció de l'infant i l'adolescent.

L'interès superior de l'infant o l'adolescent constitueix el principi bàsic de tot el dret relatiu a aquestes persones. Una de les novetats del nou text legal és la voluntat, expressada en el títol, de remarcar d'una manera explícita, un doble concepte: el reconeixement dels drets dels infants i els adolescents i el de les oportunitats d'aquests persones.

Pel que fa a les mesures de protecció, cal esmentar especialment la nova regulació de l'acolliment familiar, en què, a banda de l'acolliment constituït en forma simple i de l'acolliment permanent, s'introdueix l'acolliment en unitats convivencials d'acció educativa, que permetrà que força infants i adolescents que, per raó d'edat, situació familiar o per circumstàncies especials, romanen en els centres de protecció sense cap expectativa de viure en família puguin créixer i desenvolupar-se amb la cura de persones especialitzades que els proporcionaran un entorn familiar i desinstitucionalitzat.

Tot i que l'objecte d'aquesta llei són els infants i els adolescents, no limita el seu camp la implantació d'un model nou de protecció (títol V) en el qual la declaració de desemparament ja no serà l'únic títol que habiliti la intervenció protectora dels poders públics, sinó que aquella es reserva per quan calgui separar l'infant o l'adolescent del seu nucli familiar.

Es configura un sistema descentralitzat de protecció, que es fonamenta en la distinció entre les situacions de risc (competència dels ens locals, que, segons els casos, s'han d'abordar pels equips de serveis socials bàsics i els equips d'atenció a la infància i l'adolescència) i les situacions de desemparament (la

Consell Comarcal **Ribera d'Ebre**

declaració de les quals és competència de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, mitjançant la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència, en endavant DGAIA). Incorpora més garanties per als infants, els adolescents i les seves famílies, així com noves mesures d'atenció de les situacions de risc i de protecció davant de supòsits de desemparament.